

اساتید سطوح عالی حوزه قم، در نامه‌ای به رؤسای قوا خواستار شدند:

لزوم جدیت در مقابلهٔ مدبرانه با پدیده کشف حجاب

صد نفر از اساتید سطوح عالی فقه و اصول حوزه علمیه قم، در نامه‌ای به رؤسای سه قوه - ضمن اشاره به پیروزی‌های جبهه مقاومت، و اظهار امیدواری به تداوم روند کاهشی مشکلات حاد اقتصادی کشور، و دعوت از نخبگان برای زمینه‌سازی جهت مشارکت گسترده مردم در انتخابات پیش رو - از عدم اهتمام مسئولان به مسائل فرهنگی جامعه بویژه حجاب انتقاد کردند.

از منظر نویسندگان و امضاکنندگان نامه، «بی‌حجابی، پروژه‌ای چند وجهی و مرتبط با عناصر هویتی است» که «می‌تواند با هدایت دشمنان و در فرایند جنبش اجتماعی فمینیستی، به تدریج به وضعیت وخیمی منتهی شود که علاوه بر مفاسد دینی و اخلاقی گسترده و عمیق، کشور را دچار بی‌هویتی و استحاله کرده، استقلال آن را خدشه‌دار نماید؛ بر این اساس، «اگر به دنبال تحقق "ایران مقتدر" هستیم، باید بدانیم که اقتدار ایران در سایه "اسلامیت" محقق می‌شود، نه در پیروی از "سکولاریسم"».

در ادامهٔ نامه، به صراحت خطاب به رؤسای سه قوه چنین آمده است:

«ما از جنابان عالی‌خواستاریم در موضوع مقابله با کشف حجاب، جدیت (همراه با تدبیر) داشته باشید. از توصیه‌های بدون عمل، پاسکاری به یکدیگر و اقدامات موقت و کم‌خاصیت در این زمینه پرهیز نمایید. از فضا سازی رسانه‌ای جبهه استکبار نهراسید. اجرای قانون و جلوگیری از فساد، البته هزینه دارد. اگر می‌خواهیم اسلام را پیاده کنیم، باید هزینه بدهیم. به این فرمایش مقام معظم رهبری توجه اکید داشته باشیم که فرمودند: «امام در مقابل یک منکر واضحی که بوسیله پهلوی و دنباله‌های پهلوی در کشور به وجود آمده بود، مثل کوه ایستاد [و] گفت باید حجاب وجود داشته باشد».

متن کامل نامه، به شرح ذیل است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب حجت الاسلام و المسلمین دکتر ابراهیم رئیسی، رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران
جناب حجت الاسلام و المسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس محترم قوه قضائیه
جناب آقای دکتر محمدباقر قالیباف، رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

سلام علیکم

انقلاب اسلامی که در تداوم راه انبیا نویدبخش خروج بشریت از ظلمت به نور بود، پس از گذراندن مراحل بسیار دشوار و بحران‌های بنیان برافکن، در سایه رهبری امامین انقلاب، در وضعیت امیدآفرینی قرار گرفته است و این همزمان با پیروزی‌های کم‌نظیر جبهه مقاومت بر صهیونیسم و استکبار است. بدون شک تلاش‌های مجاهدانه حضرات عالی و دیگر مسئولان نظام طی بیش از دو سال اخیر در جهت پیگیری فرامین رهبر معظم انقلاب، نقش مهمی در عبور از چالش‌های اساسی اقتصادی، سیاسی و امنیتی داشته است؛ هر چند به‌رغم اهتمام بسیار به مسائل اقتصادی، هنوز مشکلات مهمی در این زمینه وجود دارد که انشاءالله با تداوم تلاش‌ها و با اقتدار حاصل از مشارکت گسترده مردم در انتخابات پیش‌رو، زمینه بیشتری برای کاهش مشکلات اقتصادی فراهم می‌شود. اینجانبان بر خود لازم می‌دانیم به سهم خود از تلاش‌های شبانه‌روزی و اقدامات ارزشمندتان تشکر نمائیم.

با وجود این، متأسفانه در عرصه فرهنگ اسلامی که جوهره انقلاب و نظام اسلامی را تشکیل داده و می‌دهد، اهتمام جدی صورت نمی‌گیرد و خلاءهای اساسی وجود دارد. **مقام معظم رهبری، مکرراً بر اهمیت ویژه امور فرهنگی تصریح کرده، با ابراز نگرانی خویش از وضعیت فرهنگی کشور، خطر استحاله فرهنگ اسلامی را از مهم‌ترین آسیب‌ها و چالش‌های پیش‌روی نظام دانسته‌اند.** به عنوان نمونه، ایشان در یکی از سخنرانی‌های خود فرمودند: «ارزش‌های فرهنگی، روح و معنای حقیقی یک ملت است. همه چیز مترتب بر فرهنگ است. فرهنگ حاشیه و ذیل اقتصاد نیست، حاشیه و ذیل سیاست نیست، [بلکه] اقتصاد و سیاست حاشیه و ذیل بر فرهنگند» (بیانات در تاریخ ۱۳۹۲/۹/۱۹). و در جای دیگر فرمودند: «امیدوارم که مسئولین فرهنگی توجه داشته باشند که چه می‌کنند. با مسائل فرهنگی شوخی نمی‌شود کرد، بی‌ملاحظگی نمی‌شود کرد؛ اگر چنانچه یک رخنه فرهنگی به وجود آمد، مثل رخنه‌های اقتصادی نیست که بشود [آن را] جمع کرد» (بیانات در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۵). در تیرماه سال جاری نیز فرمودند: «اگر - لاسمخ الله - استحاله فرهنگی پیش بیاید، درست کردنش، جبران کردنش دیگر کار یک ذره و دو ذره نیست. امام [خمینی] در یک مواردی مکرراً می‌فرمودند که اگر چنین اتفاقی بیفتد، اسلام یک سیلی‌ای خواهد خورد که تا سال‌های متمادی اثرش بر روی او باقی خواهد ماند.» (بیانات در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۲۱).

حضرات محترم رؤسای سه قوه! وضعیت فرهنگی موجود، به هیچ وجه شایسته نظام جمهوری اسلامی نیست و فاصله معناداری با کشوری که داعیه‌دار اجرای احکام اسلام است دارد. قصورات و ترک فعل‌های مسئولان در این زمینه و تأثیرپذیری از فرهنگ لیبرالیسم - که البته از اوایل دهه هفتاد شکل گرفته است - موجب ایجاد گسل‌های فرهنگی و هویتی شده، و تداوم آن، خطر استحاله مورد نظر رهبری را جدی‌تر کرده است. جوانان و نوجوانان ما هدف حملات و مسمومیت‌های فرهنگی قرار گرفته‌اند و سردرگمی مسئولان و تصمیم‌گیران، این وضعیت را تشدید نموده، زمینه‌های غوطه‌ور شدن جوانان و نوجوانان را در فساد فکری و اخلاقی فراهم ساخته است.

آیا جز این بود که روحانیت قدرت را بدست گرفت تا اسلام را حاکم کند؟! آیا شایسته است همان وضعیت آلوده فرهنگی زمان شاه که از عوامل مهم شکل‌گیری انقلاب بود را با برخی تصمیمات اشتباه و ترک فعل‌هایمان مجدداً محقق کنیم؟! حضرت امام، در همان اوایل پیروزی انقلاب، در کوران بحران‌ها، تأکید ویژه بر اجرای احکام اسلام داشته، فرمودند: «امروز روزی است که اسلام باید تحقق پیدا کند. این حرف‌ها که گفته می‌شود، نظیر همان حرف‌ها بود که گفته شد که "حالا زود است صبر کنید". ... اگر ما امروز قوانین اسلام را اجرا نکنیم، کی اجرا بکنیم؟ آقایانی که می‌گویید نمی‌شود، پس کی می‌شود؟ پس بگویید هیچ وقت اسلام نه! بگویید نهضت منهای اسلام. ... اگر با این نهضت، اسلام را متحقق نکنید و احکام اسلام را موبه‌موجاری نکنید، مأیوس باشید، دیگر نخواهد شد» (صحیفه امام، ج ۸، ص ۵۷).

حضرات محترم! انتظار از جنابان عالی، غیر از مسئولان قبل است. توقع به حق این بوده و هست شما که خود را تابع مقام معظم رهبری می‌دانید، همانند برخی مسئولان لیبرال‌مسلك سابق رفتار نکنید، و در انتخاب مدیران، از به کارگیری افرادی با تفکرات نادرست و التقاطی به جد پرهیز نمایید. متأسفانه، بدلیل عدم اهتمام لازم به فرهنگ اسلامی، امروزه شاهدیم به رغم انتقادات صریح رهبری از وضعیت رهاشده فضای مجازی، و توصیه‌ها و اوامر ایشان به هر سه قوه در سالهای گذشته، هنوز فضای مجازی کشور در «سلطه دشمن» و «قتلگاه نوجوانان و جوانان» است. در ورزش بانوان کشور - که می‌توان با برنامه‌ریزی و پی‌گیری، آن را به الگویی برای جهان اسلام بلکه کل جهان تبدیل کرد - نگرانی جدی از جهت عدم رعایت احکام شرع و معیارهای نظام اسلامی وجود دارد. ورود زنان به ورزشگاه‌ها، با زیرپا گذاشتن فتاوی‌ مراجع تقلید و مقام معظم رهبری صورت می‌گیرد. در مراکز درمانی، متدینین در کنار تحمل رنج جسمی و بعضاً مشکلات مالی، باید رنج روحی را هم بدلیل عدم رعایت حدود شرعی تحمل کنند.

حضرات محترم رؤسای سه قوه! در یک سال اخیر، آنچه وضعیت وخیم فرهنگی را تشدید کرده است، معضل رهاشدگی بی‌حجابی است. به رغم آنچه در ظاهر از توصیه‌ها و وعده‌های حضرات عالی دیده و شنیده می‌شود، در عرصه عمل و واقعیت عینی جامعه، نه تنها بهبودی در زمینه حجاب مشاهده نمی‌شود، بلکه مسأله از کشف حجاب سر فراتر رفته، موضوع نیمه‌برهنگی در میان آمده است؛ نه تنها مراکز تفریحی خاص مانند مناطق ساحلی دریا، بلکه برخی بوستان‌ها و مراکز عمومی دیگر برای خانواده‌های متدین و دغدغه‌مند ایرانی ناامن شده است و در این میان، حتی برخی مراکز علمی و دانشگاهی نیز در حال تبدیل شدن به محیط

این وضعیت چه نسبتی با فرمایشات صریح رهبری خطاب به مسئولان در لزوم جلوگیری قاطع از «فحشا و فساد» دارد که فرمودند: «با صرف زبان و توصیه نمی‌شود کاری کرد. قدرت نظام باید جلو سیر فحشا و فساد را بگیرد. اجازه ندهید که هوس‌های یک عده معدود و یک گروه کوچک و اندک در داخل جامعه، موجب اغوای ذهن و فکر دختر و پسر جوان و مرد و زن مؤمنی شود که هیچ انگیزه فسادی ندارند. شما باید جلو آن گونه افراد را بگیرید. همه مسئولان بخش‌های مختلف کشور در این زمینه مسؤولند. اجازه ندهید عده‌ای با تکیه به نام آزادی ... منکرات و فحشا و بی‌بندوباری را در جامعه رایج کنند» (بیانات در تاریخ ۱۳۸۰/۵/۱۱).

آنچه در اذهان عمومی از وضعیت پیش آمده برداشت می‌شود، عدم اراده جدی و قاطعیت حضرات عالی به عنوان سران سه قوه و مسئولین اصلی مقابله با کشف حجاب است. به نظر می‌رسد بخشی از عدم قاطعیت، به برخی مسئولان، مشاوران و باصلاح کارشناسانی بازمی‌گردد که دچار التقاط فکری یا تشخیص و مصلحت‌سنجی نابجا و یا ضعف نفس و ترس از فضا سازی مخالفان و دشمنان هستند. مسائل و شبهات گوناگون این طیف و افراد دیگر، در طول یکسال اخیر از طرق متعدد از جمله برخی آثار علمی پاسخ داده شده است؛ چنانکه بیانیه نسبتاً تفصیلی نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم در اواسط فروردین، بخش مهمی از شبهات موجود را به صورت مستدل و البته به اختصار پاسخ داده بود.

در هر حال، اینجانبان به عنوان اساتید سطوح عالی حوزه علمیه قم، سکوت در مقابل وضعیت رو به رشد بی‌حجابی را بر خود حرام دانسته، به صورت قاطع هشدار می‌دهیم: بی‌حجابی، پروژه‌ای چند وجهی و مرتبط با عناصر هویتی است. این معضل، چنان‌که نشانه‌های آن در ماه‌های اخیر ظاهر شده، می‌تواند با هدایت دشمنان و در فرایند جنبش اجتماعی فمینیستی، به تدریج به وضعیت وخیمی منتهی شود که علاوه بر مفسد دینی و اخلاقی گسترده و عمیق، کشور را دچار بی‌هویتی و استحاله کرده، استقلال آن را خدشه‌دار نماید. اگر به دنبال تحقق «ایران مقتدر» هستیم، باید بدانیم که اقتدار ایران در سایه «اسلامیت» محقق می‌شود، نه در پیروی از «سکولاریسم».

حضرات محترم! ما از جنابان عالی خواستاریم در موضوع مقابله با کشف حجاب، جدیت (همراه با تدبیر) داشته باشید. از توصیه‌های بدون عمل، پاسکاری به یکدیگر و اقدامات موقت و کم‌خاصیت در این زمینه پرهیز نمایید. از فضا سازی رسانه‌ای جبهه استکبار نهراسید. اجرای قانون و جلوگیری از فساد، البته هزینه دارد. اگر می‌خواهیم اسلام را پیاده کنیم، باید هزینه بدهیم. به این فرمایش مقام معظم رهبری توجه اکید داشته باشیم که فرمودند: «امام در مقابل یک منکر واضحی که بوسیله پهلوی و دنباله‌های پهلوی در کشور به وجود آمده بود، مثل کوه ایستاد [و] گفت باید حجاب وجود داشته باشد» (بیانات در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۷). و نیز این جمله امام خمینی در اواخر عمر را آویزه گوش کنیم که فرمودند: «من بار دیگر از مسئولین بالای نظام جمهوری اسلامی می‌خواهم که از هیچ کس و از هیچ چیز جز خدای بزرگ ترسند و کمرها را ببندند و دست از مبارزه و جهاد علیه فساد و فحشای سرمایه‌داری غرب ... نکشند» (صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۳۲۷).

در پایان، ضمن تشکر مجدد از اهتمام جنابان عالی در زمینه‌های غیرفرهنگی، و اظهار امیدواری به تداوم روند

کاهش مشکلات حاد اقتصادی کشور، و نیز دعوت از همه نخبگان برای زمینه‌سازی جهت مشارکت گسترده مردم در انتخابات پیش‌رو - که اقتدار حاصل از آن می‌تواند بسترساز کاهش معضلات اقتصادی نیز باشد - اعلام می‌کنیم: پی‌گیری‌های خود را برای رفع معضلات فرهنگی به صورت عام و بی‌حجابی به صورت خاص - که همانا دغدغه و مطالبه مقام معظم رهبری است - با جدیت دنبال خواهیم کرد و این اقدامات و مطالبات را در تحکیم مسئولیت آن حضرات نیز مفید می‌دانیم؛ چرا که تحقق این مطالبات، مانع فاصله‌گیری جریان قدرتمند مذهبی انقلابی از حضرات عالی می‌شود و با پشتوانه و ظرفیت این جریان، در پیشبرد مسئولیت‌های خود موفق‌تر خواهید بود.

والسلام علی عبادالله الصالحین.

جمعی از اساتید سطوح عالی فقه و اصول حوزه علمیه قم

اسامی اساتید امضاکننده نامہ:

نام خانوادگی	نام
حسینی نودادی	سید عبدالرسول
حسینی ہرنندی	سید محمد علی
خرقانی	مجتبی
خسروی	محمد مہدی
خواجوی	محمد تقی
دستیاری	مجید
ذکری	سید علی
ذوالفقاری	رضا
ربانی	حسام الدین
رحمانی	محمد ہادی
رمضانپور	عنایت اللہ
رضانی	محمد
روحانی	سید محمد کاظم
روشنائی	مہدی
زرسنج	محمد
سعادت	یاسر
سلیمانی	محمد حسین
سلیمانی امیری	جواد
سنایی	حسین
شعبانی	محمد حسن
شفیعی	مہدی
شم آبادی (رضایی)	علی
شہیدانی	حسن
شیخ تبار	حمزہ علی
شیخ حائری	حسن
صادر	محمد رضا
صداقت	سید علی
طالیان	سید محمد رضا
طائبی اصفہانی	محمد
طباطبایی فر	سید عباس
عابدی	محمد

نام خانوادگی	نام
ابراہیمی قائینی	احمد
احسنی ارانی	غلامرضا
احمدی	مہدی
احمدی دہمند	رضا
استوار میمندی	محمد
اسدی	محمد رضا
افشارپور	مجتبی
امیدی نقلبری	مہدی
انبیائی	محسن
ایزدی	حسین
ایزدی	علی
برزگران	حسینعلی
بوربور	محمد جواد
بہارلویی	عبداللہ
بہرامپور	وحید
بہرمن	حیدر
بیدار	محمد
پاکنہاد	احمد
پروردہ	محمد جعفر
پژوہندہ	حسین
پیروی سنگری	اکبر
تدین	سید جواد
توسلی	مہدی
جعفری	حمیدرضا
جوشن	محمد جعفر
جہانشاہی	مرتضی
حبیبیان	علی اصغر
حبیبیان	روح اللہ
حسناتی	عبدالرضا
حسینی	سید محمد ہادی
حسینی نسب	سید مصطفی

سید مهدی	موسوی
سید طالب	موسوی (ملکی)
جواد	مولائی
محسن	میر علی
سید هادی	میر احمدی
سید علیرضا	نقیب پور
سید محمد	واسعی
حسن	هاشمی نوربخش

قاسم	عارف
امیر	عباسپور
محسن	عباسی کیا
مصطفی	عبداللهی
محمد مهدی	عظیمی
رسول	علیزمانی
مهدی	عینی
مصطفی	غیبی
روح الله	فدوی زاده
حمید	فلاح نژاد
محمد	فلاحی
مرتضی	قدوسی
علی	قنواتی
علی اصغر	کریم خانی
کمال	کشاوری
رضا	کشاوری سیاهپوش
محمد رضا	گریوانی (فاطمی)
مصطفی	گیلانیان امیری
عبدالرحیم	لقمان نیا
علیرضا	لیاقتی
روح الله	محمدی
رضا	محمدی کرجی
سید مهدی	مدرسی
سید حسین	مرادپور
مرتضی	مرتضوی
روح الله	مسعودیان
مهدی	مشایخی
محمد	مظفری
محمد مهدی	مقیسه
مهدی	منصوری
علی	موحدی نیا

اساتید امضاکننده نامه، در مراکز علمی متعدد حوزه علمیه قم، به تدریس دروس سطوح عالی فقه و اصول اشتغال دارند. اسامی برخی مؤسسات، مراکز و مدارس محل تدریس این اساتید عبارتند از: (به ترتیب الفبا)

- مدرسه امام کاظم (ع)،
- مدرسه امام محمدباقر (ع)،
- مدرسه آیت الله بروجردی - ره - (خان)،
- مدرسه دارالعلم امام حسن مجتبی (ع)،
- مدرسه شمس الشموس،
- مدرسه صاحب الامر (عج)،
- مدرسه صاحب الزمان (عج)،
- مدرسه عالی امام حسین (ع)،
- مدرسه عالی قائم (عج)،
- مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)،
- مؤسسه امام صادق (ع)،
- مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)،
- مؤسسه عالی فقه و علوم اسلامی.